

STORTINGET

Representantforslag 178 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Anna Molberg, Henrik Asheim, Aleksander Stokkebø, Mudassar Kapur, Kari-Anne Jønnes og Erlend Svardal Bøe

Dokument 8:178 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Anna Molberg, Henrik Asheim, Aleksander Stokkebø, Mudassar Kapur, Kari-Anne Jønnes og Erlend Svardal Bøe om å la unge jobbe mer og skatte mindre

Til Stortinget

Bakgrunn

At unge får muligheten til å ha en jobb, kan gi dem mange fordeler senere i livet. Et tidlig møte med arbeidslivet gir verdifull arbeidserfaring, som kommer godt med når de unge senere skal søke om en fulltidsjobb. Det er med på å bygge selvtillit og lære nye ferdigheter. Arbeid kan utvikle ungdommens ansvarfølelse ved at de lærer å møte forpliktelser, være punktlig og overholde tidsfrister. Muligheten til å tjene egne penger kan bidra til økonomisk selvstendighet og gir en god forberedelse for voksenlivet.

Det er viktig at ungdommer har ekstra beskyttelse i arbeidsmiljøloven. Barn og unge må få nok fritid og hvile, og følgelig bør arbeidstiden være godt regulert. Unge arbeidstakere bør i tillegg være godt kjent med rettighetene sine og bør i større grad være organiserte. Samtidig finnes det rom for noen forbedringer i regelverket som vil gjøre muligheten for å få mer arbeidserfaring litt større.

Arbeidstidsbestemmelsene for ungdommer inneholder i dag en hel rekke unntak. Det gir merkelige utslag, for eksempel som at en ungdom med jobb på restaurant kan jobbe i oppvasken til midnatt, men ikke

som servitør. Det er heller ikke mulig å arbeide mer enn to timer på skoledager, selv når en skoledag kan være så kort som noen få timer. Justeringer av disse bestemmelsene vil kunne gi unge som ønsker det, mer rom til å jobbe.

I likhet med arbeidstidsbestemmelsene inneholder også alkoholloven en rekke unntak for unge personer som jobber på steder hvor det serveres alkoholholdig drikke. Loven åpner for eksempel for at lærlinger kan servere alle typer alkohol under opplæring. Med endringer i alkoholloven vil regelverket kunne forenkles og gi flere myndige ungdommer mulighet til å arbeide på serveringssteder.

For unge som går på skole, finner arbeid vanligvis sted i helgene. Mange ungdommer både kan og vil arbeide på søndager, men lovens utforming gir store geografiske forskjeller på hvorvidt det er mulig. I dag må kommuner som ønsker å få større selvbestemmelse over åpningstider for salgssteder på søndager, få godkjenning til det av staten. Ved å legge avgjørelsen hos kommunene styrkes både det kommunale selvstyret og muligheten for flere salgssteder til å gi ungdommer arbeid i helgene.

Med arbeid kommer også inntekter og muligheten til å tjene egne penger. Regjeringen Solberg foreslo i statsbudsjettet for 2022 å innføre et eget jobbskattefradrag for unge i arbeid. Det vil kunne styrke arbeidslinja gjennom å gjøre det mer lønnsomt å stå i jobb. Torvikutvalget anbefalte i NOU 2022:20 Et helhetlig skattesystem å innføre et jobbskattefradrag, og viser blant annet til at land som Sverige, Danmark og Nederland har jobbskattefradrag eller lignende ordninger, som gir skattefordeler kun til sysselsatte. Regjeringen har tidligere gitt positive signaler til et slikt forslag.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring i arbeidsmiljøloven som tillater ungdom mellom 15 og 18 år å arbeide frem til midnatt.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring i arbeidsmiljøloven som tillater ungdom under 15 år å arbeide noe mer enn to timer på skoledager.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring i alkoholloven som tillater personer som har nådd myndighetsalder, å selge, utlevere eller skjenke alkoholgruppe 3 når en person over 20 år har daglig tilsyn med salget.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om avvikling av Statsforvalterens godkjenningsordning for turistkommuner og overlate til kommunene selv å bestemme hvorvidt det skal være tillatt med søndagsåpne butikker i hele eller deler av kommunen.
5. Stortinget ber regjeringen fremme forslag senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025 om innføring av et forsøk med jobbskattefradrag for unge etter modell fra regjeringen Solbergs forslag om dette.
6. Stortinget ber regjeringen foreslå tiltak som kan øke organisasjonsgraden blant unge, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

21. juni 2024

Anna Molberg

Henrik Asheim

Aleksander Stokkebo

Mudassar Kapur

Kari-Anne Jønnes

Erlend Svardal Bøe